

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 195 — GOD. V.

ŠIBENIK, 6. LIPNJA 1956.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Pripreme za proslavu „Dana borca“

PREDAVANJA U ŠKOLAMA

U vezi priprema za proslavu »Dana borca«, pored ostalih formi, općinski odbor Saveza boraca Šibenik otpočeo je sa nizom predavanja iz NOB-e u srednjim i osnovnim školama.

Do danas je održano šest takvih predavanja u višim i nižim razredima osmogodišnjih škola kao i u dječjem domu »Ruža Vukman«.

Učenički sa velikim interesom pratili predavanja s obzirom što neka od njih ulaze kao sastavni dio školskog programa.

Naravno interes pokazuju učenički sa IV. i V. neprijateljsku ofenzivu, kao i doživljaje i crtiče iz NO rata.

Iduće nedjelje otpočet će se sa serijom predavanja — slike iz života druga Tita, kao i kinopredstave sa temama iz vojničkog života. (A. D.)

Usvojen društveni plan NO općine Knin

Na posljednjoj sjednici Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača usvojen je društveni plan i budžet Kninske općine za 1956. godinu.

U odnosu na prošlu godinu u ovoj se predviđa povećanje bruto produkta u industriji i rudarstvu za 292%. To će se povećanje postići kompletiranjem tvornice vijalka, kojoj su potrebna još neka postrojenja, nadalje puštanjem u pogon poduzeća za rezanje građe i izradu sanduka, većim angažiranjem radnika »Sadre« u izvozu i uvođenjem proizvodnje vapnenca za kojim postoji velika potražnja. Osim toga, bit će osigurana sredstva za pojačanu eksploataciju glinista i proširenje sušnog prostora u ciglani Strmica kod koje se očekuje povećanje produkcije za oko 1 milijun komada cigle i crijeva.

Ostale privredne grane ostvarit će niži bruto produkt negoli prošle godine, jedino se očekuje nešto jače povećanje u trgovini i zanatstvu, dok neznatno u građevinarstvu.

U budžetu općine predviđeni su prihodi i rashodi u visini od 123 milijuna dinara. Najveće stavke rashoda otpadaju na prosvjetu i kulturu i to u iznosu od 53 milijuna dinara, državnu upravu 21, socijalno starije 16, zdravstvenu zaštitu 13 i komunalnu djelatnost 8 milijuna dinara.

Smrt dra. Josipa Smodlake

Prošlog četvrtka umro je u Splitu, u dubokoj starosti, dr. Josip Smodlake, istaknuta ličnost u našem političkom životu čitave prve polovice ovog vijeka, povjerenik za vanjske poslove u Vladi Narodnog Oslobođenja Jugoslavije i, do 1946. g., ministar bez portfelja savezne vlade.

Politička aktivnost dra. Smodlake u jednom se periodu, prije Prvog svjetskog rata, snažnije odvijala i na području Šibenika. Polkojnik je tu, u šibenskim vanjskim općinama, 1902. g. izabran po prvi put za narodnog zastupnika na parlamentarnom Saboru u Zadru i kao takav razvio političku »novu kursa«, s izrazito nacional-oslobodilačkim i naprednim tendencijama. Bio je velik zagovaratelj bratstva i jedinstva Hrvata i Srba i ustrajni borac za demokraciju javnog života kod nas. Njegovom pojavom došlo je do likvidacije tzv. »političke prava«, u kojoj je narod bio samo glasačka masa.

Prateći sa simpatijom početke radničkog pokreta u Dalmaciji, dr. Smodlake je mladenačkim oduševljenjem prišao za vrijeme okupacije Narodnooslobodilačkog pokretu te bio predsjednik NOO-a grada Splita u ilegalnosti.

Plenum Kotarskog sindikalnog vijeća

Ozbiljne slabosti u odgoju radničke omladine

Raspravljalo se također o dopunskom obrazovanju radnika i produktivnosti rada

Upravo zbog toga što na području našeg kotara ima još slabosti u odgoju radničke omladine, u dopunskom obrazovanju radnika i u produktivnosti rada, Kotarsko sindikalno vijeće je smatralo da na svom plenumu, koji je održan prošlog tjedna, temeljito raspravi ta pitanja.

Nakon referata o odgoju radničke omladine, koji je podnio Slavo Vrančić, članovi plenuma su ukazali na ozbiljne slabosti koje se pojavljuju u odgoju mladih radnika, a ujedno su predlagali mjere za poboljšanje sadašnjeg stanja.

Diskutirajući sa osobitu pažnju poklonili su problematici odgoja učenika u privredi. Može se kazati da se ne vodi dovoljna briga o tim učenicima, o njihovom životu, radu i učenju. Omladinske i sindikalne organizacije nisu pokazivale ozbiljniju pažnju odgoju mladih radnika. Trebalo bi ubuduće povesti računa i o metodama odgoja tih mladih ljudi, jer dosadašnji odnos starih radnika prema mladima, a posebno prema učenicima u privredi, očito pokazuje da metode nedostaje ili pak daje ona pogrešna. Konstatirano je, da je omladina prepuštena isključivo omladinskoj organizaciji, ali s obzirom na složenost problema odgoja mladih radnika, morali bi i ostali faktori i organizacije posvetiti tom pitanju daleko veću pažnju. Pored toga, ne vodi se računa o tome da se u svrhu boljeg odgoja radničke omladine koriste i raznolike forme. Tako bi se moralo više poraditi na njihovom uključivanju u Radničko sveučilište, tečajeva i seminara, a osobito u organiziranju radničkog i društvenog upravljanja.

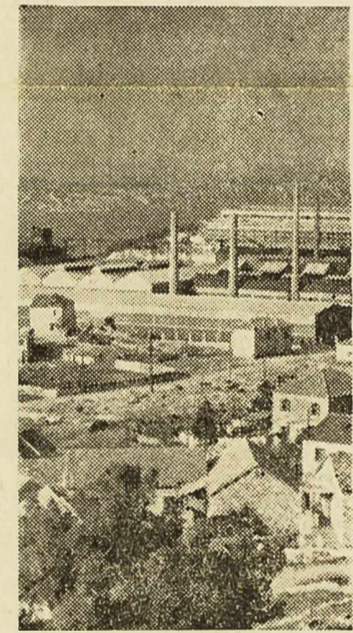
Članovi plenuma su, između ostalog diskutirali o mogućnosti stvaranja boljih materijalnih uvjeta za život i rad učenika u privredi, pa je u vezi s tim izraženo mišljenje da se za potrebe tih učenika adaptira zgrada u kojoj su smještene društvene prostornije poduzeća »Velimir Škopnik«, koje ionako nisu potpuno iskoristene. Bilo je i prijedloga da se vrši magradživanja onih učenika koji se zalažu u radu i učenju.

U diskusiji je također naglašena potreba razvijanja sporta među radničkom omladinom. Potrebno je raditi na masovnom uključivanju te omladine u radničke sportske igre, »Partizan« i ostale sportske organizacije. Istaknuto je i potreba organiziranja logorovanja i izleta.

Referat o dopunskom obrazovanju radnika podnio je ing. Ante Čelar. Diskusija je i ovdje ukazala na mnoge slabosti koje za pravo otežavaju postizavanje boljih rezultata. Izvjesne forme dopunskog obrazovanja radnika

već postoje, međutim, za to nema dovoljno interesa. Sindikalne podružnice ne pokazuju gotovo nikakvu aktivnost u smislu objasnijavanja potrebe dopunskog obrazovanja radnika. Naglašeno je, između ostalog, da radni ljudi moraju biti upoznati s procesom proizvodnje u svom poduzeću i njegovom problematikom, a naročito to moraju poznavati članovi radničkog samoupravljanja. Jedino u tom slučaju rad tih organa bit će daleko kvalitetniji i od veće koristi za poduzeće i zajednicu. Budući da je u radničkim savjetima izabran velik broj novih ljudi, to će biti neophodno da se putem seminara radi na njihovom svestranom odgoju.

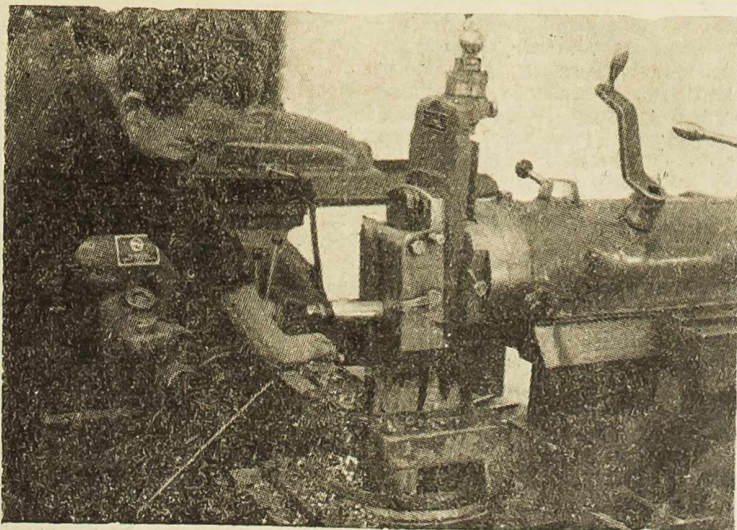
U diskusiji je predloženo, da glavni rad u pogledu dopunskog obrazovanja i komisija za fidovlja u kolektivima.

O problemu produktivnosti rada govorio je Ivo Ninić, predsjednik Kotarskog sindikalnog vijeća. Ustanovljeno je da postojeće komisije za ispitivanje proizvodnosti rada u našim poduzećima gotovo ništa nisu učinile. Osim toga je slaba aktivnost kotarske komisije koja upravo nikako ne pokreće inicijativu ostalih komisija. U rješavanju pojedinih pitanja iz područja produktivnosti

I LOVCI CE SUDJELOVATI U PROSLAVI DANA BORCA

Članovi lovačkog društva u Kistanjama odlučili su da aktivno sudjeluju u pripremama i u samoj proslavi »Dana borca«. Oni su na svom posljednjem sastanku donijeli zaključak da sudjeluju u hajci koja se u cilju uništavanja raznih štetočina organizira 10. i 17. ovog mjeseca. (B. P.)

rada morali bi se uključiti radni kolektivi, partijske i sindikalne organizacije. Oni bi upravo trebali da pruže najveću podršku postojećim komisijama pri radničkim savjetima. Također je istaknuto da bi Vijeća proizvođača trebala svestrano razmotriti dosadašnji rad komisije za ispitivanje proizvodnosti rada u poduzećima.

Unatoč slaboj aktivnosti komisija neki radni kolektivi su ozbiljno mislili na poboljšanje produktivnosti rada. Tako je u Bolšinskim rudnicima Dmiš i u Dalmatinskim ugljenokopima Siverić provedena bolja organizacija posla, radilo se na poboljšanju radne discipline, povelja se borba protiv nepotrebnih izostanaka i tome slično, što se umnogome odrazilo na povećanje proizvodnje. Također i radni kolektiv tvornice elektroda i ferolegura uspio je da raznim mjerama osjetno poveća proizvodnju.

Na kraju su osnovane komisije za radničko upravljanje, za produktivnost rada, socijalna pitanja, za zaštitu rada i radne discipline, za rad s omladinom, za organizaciona i komisija za financijska pitanja. Pored toga, osnovan je inicijativni odbor za osnivanje društva »Prijatelja prirode«.

Sa godišnje konferencije SSRN općine Šibenik

Nedovoljna aktivnost seoskih organizacija Socijalističkog saveza

U izvještaju, koji je prof. Božo Stošić podnio na izvanrednoj konferenciji Općinskog odbora SSRN, istaknuta je nedovoljna međusobna veza između odbornika i birača uslijed čega je dolazilo do izvjesnih propusta.

Izvještaj je također dotakao pitanje društvenog upravljanja koje je postalo princip u mehanizmu upravljanja socijalističke demokracije. Ono se proširilo na sva područja i postalo bitnom karakteristikom našeg života. Dok je općinsko sindikalno vijeće pokretalo pitanje rada i uloge radničkih savjeta i borilo se za njegovu afirmaciju i kvalitetet rada, koji je sve boji, dotle preko Socijalističkog saveza dosud nije poklonjena nikakova pažnja radu samoupravnih organa. Jedino su održana dva savjetovanja s predstavnicima, koji su birani u školske odbore na kojima je izvršena analiza rada i ukazani problemi i nedostaci u radu školskih odbora. Za takovo stanje u velikoj mjeri snosi odgovornost Komisija za društveno upravljanje pri SSRN, koja se još do danas nije ni konstituirala pored svih intervencija sekretarijata Općinskog odbora.

O radu u našim školama, o nastavnicima, i drugim faktorima, često se daju i pogrešne ocjene. Školski odbori mahom rješavaju materijalna pitanja, pitanja uspjeha i vladanja, ali pitanje moralno-političkog odgoja, vrlo se slabo ili nikako rješavalo. Nije analizirano da li škola u dovoljnoj mjeri, ili možda pojedini nastavnici u tom pravcu djeluje i kako djeluje. A kada se takva pitanja ne pokreću, onda nije ni čudo, da dolazi do negativnih pojava, kao što pokazuje nedavni slučaj koji se dogodio u gimnaziji. To dovoljno

ukazuje da se i Socijalistički savez i osnovne organizacije, zatim školski odbori, omladinska organizacija i svi ostali faktori, koji su za to pozvani, malo više pozabave sa moralno-političkim odgojem učenika u školi.

Svečani doček predsjednika Titau Moskvi

Predsjednik FNRI Josip Broz Tito sa suprugom i drugovi Edvard Kardelj, Koča Popović, Mijalko Todorović, Jakov Blažević, kao i članovi Predsjedništva pratnje doputovali su 2. ovog mjeseca u Moskvu, gdje im je priredan veličanstven doček.

Na Kijevskoj željezničkoj stanici predsjednika Tita i visoke jugoslavenske predstavnike dočekali su i pozdravili predsjednik Vrhovnog sovjeta SSSR Vorošilov sa suprugom, predsjednik vlade SSSR Bulganjin, prvi sekretar CK KP Sovjetskog Saveza Hruščov, najviši sovjetski funkcioneri Kaganovič, Kiričenko, Molotov, Pervuhin, Saburov, Suslov, Brežnjev, Šepilov, Furcova, Švernik, zatim sekretar CK KPSS Aristov, predsjednik Sovjeta saveza Vrhovnog sovjeta Volkov, predsjednik vlade RSFSR Jasnov, ministri savezne i ruske vlade, maršali, generali i admirali Sovjetskog Saveza, narodni poslanici, članovi Centralnog komiteta KP Sovjetskog Saveza, predstavnici društvenih organizacija i druge visoke sovjetske ličnosti i članovi diplomatskog zbora.

Gradani Moskve su srdačno i toplo dočekali i pozdravili predsjednika Tita.

Trećeg dana boravka u Moskvi predsjednik Tito, potpredsjednik Kardelj, Koča Popović, Mijalko Todorović, Jakov Blažević i jugoslavenski ambasador u Moskvi posjetili su i vodili razgovore sa sovjetskim premijerom Bulganjinom i prvim sekretarom KP SS Hruščovom.

Predsjednik Tito položio je zatim vijenac na Lenjinov mauzolej i razgledao Kremalj.

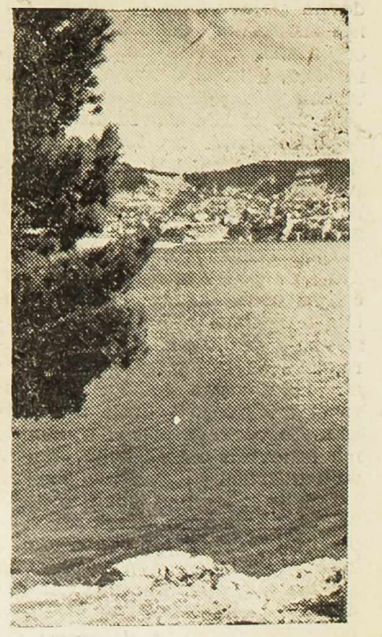
U podne je predsjednik Prezidijuma Vrhovnog sovjeta K. E. Vorošilov priredio svečani ručak u čast predsjednika Tita i njegovih suradnika. U toku ručka izmjenjane su zdravice.

Uvečer je u Boljšom teatru priredena svečana predstava u čast predsjednika Tita i jugoslavenskih gostiju. Predstavi su prisustvovali najviši sovjetski državni funkcioneri.

da se u društvima sprovodi pravilna politika.

U izvještaju je također bilo riječi i o radu ostalih društvenih organizacija. Posebno je podvučena uspješna aktivnost Crvenog križa na zdravstvenom prosvjetovanju, dobar rad vatrogasnog društva i drugih, a sa naročitim zadovoljstvom je konstatirano da je u zadnje vrijeme naglo oživio rad pionirske organizacije.

Poslije formiranja jedinstvenog odbora za cijelo područje općine Šibenik prvi zadatak novog odbora bio je da se upozna sa stanjem na terenu, jer o tome nije bilo gotovo nikakvih podataka. Dotadašnji odbori osnovnih organizacija, izuzevši one u gradu i nekoliko organizacija na terenu, bili su (Nastavak na 2. strani)

Društveni plan Šibenske općine

Predviđa se povećanje bruto produkta za 25%

Uskoro bit će donijet društveni plan i budžet Narodnog odbora općine Šibenik za 1956. godinu. U protekloj godini ostvaren je bruto produkt u iznosu od 9.343.177.000 dinara, dok se za 1956. godinu od predviđa na 11.732.011.000 dinara, što u postotcima povećanje iznosi za oko 25%.

U tvornici elektroda i ferolegura (994 t više). U toj tvornici bit će puštena u probni pogon proizvodnja grafičnih elektroda kao i jedna peč za ferolegure. I u ostalim radnim kolektivima očekuje se povećanje proizvodnje. U Pilani i tvornici sanduka za 8%, »Jadranski« 1,5%, prehrambeno 3,2%, i grafičkoj industriji za 3,3% više nego u 1955. godini.

Naturalni obim ukupne proizvodnje u odnosu na 1955. bit će povećan za oko 39,5%.

I robni promet šibenske luke o-sjetno je povećan u 1955. prema 1954. godini. Dok je u 1954. prigodom istovara i utovara izvršeno 468.658 tona robe, dotle je u 1955. godini robni promet iznosio 526.618 tona. (J.)

USPIJEŠAN RAD TURISTIČKOG DRUŠTVA U DRNIŠU

Turističko društvo u Drnišu osnovano je u ožujku 1955. Ono je ovih dana održalo godišnju skupštinu na kojoj je izvještaj podnio predsjednik društva Ivan Skelin (Džanko).

Prvi zadaci koji su bili postavljeni u toku samog osnivanja, bili su organizaciono sredivanje društva, te uredjenje pristupačnih putova prema Visovcu. U svom daljnjem radu, društvo je dalo izraditi 2000 komada razglednica «Vrelo života», koje je dopremljeno u Drniš. Ono je na skupštini postavilo zadatke za održavanje reda i čistoće u Drnišu, kao i pitanju organiziranja raznih izleta.

Istog dana otvorene su na Poljani maršala Tita društvene prostorije, koje su veoma lijepo i ukusno uredene.

Skupština je izabrala novi upravni odbor od 9 članova i 3 člana nadzornog odbora. Za predsjednika društva ponovo je izabran Ivan Skelin. — m —

Razgovor sa dr. Nikolom Ivanovićem Uskoro izgradnja novog internog odjela

Ovih dana posjećili smo šefa internog odjela šibenske bolnice, dr. Nikolu Ivanovića, koji nam je odgovorio na nekoliko pitanja o sadašnjem stanju i problemima tog odjela.

Da li i vaš odjel ima problema i koji smatrate najizrazitijim?

— Kao što je poznato, interno odjeljenje bolnice uslijed bombardiranja porušeno je u prošlom ratu i ono je sada privremeno smješteno u staroj zgradi neurološkog paviljona. Kroz interni odjel prolazi godišnje oko 150 bolesnika, a bilo bi ih mnogo više, kad bi se svi oni mogli primiti. No nestašica prostora to onemogućava. Zbog toga se dograđuje novo, veće i za one bolesnike koji nam dnevno dolaze iz raznih ambulanti bilo to iz Šibenika, Drniša, Knina, pa čak iz Bosne i Like. Nadalje smo uveli kao rutinsku pretragu i mjerenje bazalnog metabolizma. Njegovo je značenje ogromno, jer bolesnici više ne moraju putovati radi pregleda u Zagreb ili Split. Za prvih pet mjeseci ove godine izvršeno je oko 850 snimanja elektrokardiografijom i oko 100 mjerenja bazalnog metabolizma. Osposobili smo i jednu malu fizikalnu terapiju za razna grljanja. Kroz nju je u 1955. godini prošlo oko 3000 lica. Osim rentgena posjedujemo i laboratorij u kojem se godišnje vrši oko 17.600 različitih pretraga.

— U vezi s tim teško je i nama i bolesnicima, jer svaki od njih smatra da mu je potreban hitan prijem i bolničko liječenje. Ali mi smo u nemogućnosti da ih sve odjednom primimo. Prvo mjesto zauzimaju plućna oboljenja, a zatim ona srčana, pa oboljenja krvnih žila i drugih. Najdulje liječenje i zadržavanje u bolnici zahtijevaju oboljenja na sru i zubnežima.

Kakve sve metode primjenjujete u liječenju pacijenata?

— Budući da ovaj odjel posjeduje najsuvremenija pomagala, to se bolesnici svakodnevno pod-

virgavaju kliničkim i rentgenološkim pregledima, te laboratorijskoj pretrazi u čemu nam pomažu i druga odjeljenja, a posebno centralni laboratorij. Naš odjel također vrši ambulantne preglede za druge odjele, tako da godišnje izvršimo preko 1500 pregleda. Na odjelu smo uveli elektrokardiografiju (električna snimanja rada srca) kao rutinsku metodu ne samo za ovaj odjel i bolnicu, već i za one bolesnike koji nam dnevno dolaze iz raznih ambulanti bilo to iz Šibenika, Drniša, Knina, pa čak iz Bosne i Like. Nadalje smo uveli kao rutinsku pretragu i mjerenje bazalnog metabolizma. Njegovo je značenje ogromno, jer bolesnici više ne moraju putovati radi pregleda u Zagreb ili Split. Za prvih pet mjeseci ove godine izvršeno je oko 850 snimanja elektrokardiografijom i oko 100 mjerenja bazalnog metabolizma. Osposobili smo i jednu malu fizikalnu terapiju za razna grljanja. Kroz nju je u 1955. godini prošlo oko 3000 lica. Osim rentgena posjedujemo i laboratorij u kojem se godišnje vrši oko 17.600 različitih pretraga.

— Da li je odjel opskrbljen sa lijekovima i raspoložbe li sa dovoljnim brojem kadra?

— Lijekovima ne oskudijevamo, uvijek ih imamo u dovoljnim količinama, a terapija se provodi po suvremenim metodama. Medicinim, liječničkim i srednjim medicinskim kadrom još je uvijek nepotpun, ali postoji mogućnost da se on u najskorije vrijeme poveća.

I na kraju još jedno pitanje: Postoji li mogućnost skore gradnje novog odjela za unutarnje bolesti?

— Koliko mi je poznato, a za-

hvaljujući nastojanjima uprave bolnice i narodnih vlasti, već ove godine imaju započeti radovi na podizanju novog internog odjela na mjestu gdje je nekad postojao stari. To će biti moderno i veliko odjeljenje, koje će raspolagati s oko 100 kreveta, smadrževno sa svim tehničkim sredstvima. Izgradnjom novog odjela otvorit će se u sadašnjoj zgradi neurološko odjeljenje sa povećanim brojem ležaja. Kako stručnjaci predviđaju, zgrada bi trebala biti gotova u toku 1958. godine. (J.)

Vijesti iz Knina

TURISTIČKO DRUŠTVO U KNINU ORGANIZIRALO IZLET U VRLIKU

U okviru turističkog tjedna turističko društvo u Kninu u suradnji sa planinarskim i ribolovnim društvom organiziralo je za svoje članove i prijatelje izlet u Vrljicu. Organizatori su izletnicima stavili na raspolaganje dva autobusa. Ovaj izlet, kao i prošlonedjeljni, privukao je znatan broj građana kod kojih sve više prevladava želja za što češćim odražavanjem sličnih priredbi, jer čitav ovaj bazen obiluje turističkim atrakcijama.

PRIKUPLJANJE PODATAKA O KORIŠTENJU ŠTAMPE I KNJIGA ZA SELO

Komisija za selo Glavnog odbora SSSRH namjerava poduzeti jednu novu akciju u vezi podizanja kulturno-prosvjetnog nivoa seoskog stanovništva. U tu svrhu boravili su ovih dana na području Kninske općine predstavnici komisije za selo Vinko Lalić, tajnik saveza knjižnica Hrvatske i Vojin Jelić, književnik, koji su u Kninu, Golubiću, Strmiču i Očestovu prikupljali podatke o korištenju štampe i knjiga za selo, a ujedno su se zainteresirali za rad seoskih knjižnica. Iz Knina su otputovali u Šibenik, gdje će u gradu i okolini nastaviti sa prikupljanjem sličnih podataka.

GRAD DOBIVA FLUORESCENTNO SVIJETLO

Prošlih dana u Kninu su počeli radovi na montiranju nosača za fluorescentne cijevi u glavnim gradskim ulicama. Već prve postavljene cijevi daju gradu u noći sasvim drukčiji izgled. Nova rasvjeta javnih mjesta, izloga, doma JNA i nekih drugih trgovačkih i obrtničkih radnji pridonijet će da se Knin riješi slabog noćnog osvjetljenja, koje je doista neugodno djelovalo i na koje je dosad bilo toliko prigovora.

CIJENE NA TRŽIŠTU

U posljednje vrijeme kninska tržnica bila je dobro opskrbljena poljoprivrednim proizvodima. Cijene pojedinim artiklima kretale su se ovako: krumpir 18—20 dinara, kapula 110, pletenica luka 60—65, trešnjev 60, jaja 10—12, pršut 400, slanina 400, yuna 600, ulje 500, vino 100 i rakija 210—220 dinara.

JUGOSLAVENSKA KINOTEKA PRIKAZALA DVA FILMA

U organizaciji doma JNA i Narodnog sveučilišta, Jugoslavenska kinoteka iz Beograda prikazala je prošlih dana u Kninu dva filma i to američki dokumentarni film iz II. svjetskog rata »Bitka za Rusiju« i Chaplinov »Cirkus«. Publika je za te filmove pokazala neobično živ interes, pa će se zbog toga ponovo prikazivati.

UVODI SE POREZ NA PROMET U MALOPRODAJI

Radii potrebnog izravnanja odnosa prihoda i rashoda budžeta, Narodni odbor općine Knin, kao i mnogi drugi narodni odbori na području naše Republike, prišao je uvođenju poreza na promet u maloprodaji u visini od 3%.

ODRŽAN FISKULturni SEMINAR ZA UČITELJE

U Tijesnom je održan trodnevni fiskulturni seminar, kojemu su prisustvovali učitelji s područja općine i izvjestan broj omladinaca iz pojedinih sela. Predavanja na seminaru održali su Ljubo Borčić, Roko Frljić, Zdenka Stošić i Zdravka Ercegović. Seminar je, pored ostalog mnogo koristio učitelja različitih ranga na fizičkom odgoju našim školama. (A. S.)

Reportaža

BRAZDA JE ZAORANA

Put vodi u Stankovce. Tamo je općinski centar. Život je tu više manje sličan kao i u drugim selima. Ali, ipak Stankovci imaju nešto po čemu se mogu razlikovati od drugih. Smješteni na položaju koji daje dosta bogatu i lijepu zemlju, oni tamo imaju uslova da unapreduju poljoprivredu, da stvaraju ono što drugi ne mogu, ali što bi isto tako željeli. I pošlo se tim putem. Pravičnik, Nadaleko Stankovaca zadruga ima preko deset hiljada stabala višanja i drugih voćaka. A to je veliko područje. Prolazeći uzduž i poprijeko tih plantaža voćaka čovjek razmišlja o tome, kako se u zajednici mogu lakše stvarati veća materijalna sredstva, kako samo zajedničkim radom zemlja može postati plodnija, davati više proizvoda.

— Evo, reče mi jedan starac, toliko komada zasadenih voćaka, nikada jedan čovjek, seljak, mi sam ni bi mogli da stvorimo. Starac izbornog lica, tvrdih i šaramih šeka, zamišljeno je buljio u te plantaže voćaka, kao da je u mislima htio proniknuti, pitajući sam sebe, a i druge, zašto sve to nije počelo prije, pa bi i mi, eto, bolje živjeli... Ali, za sve treba put i vrijeme, a ponekada i teška borba, da se dokaže što je bolje za svih, za seljaka i za zajednicu.

Za dvije godine bit će tu velikog ploda. Stankovci će davati velike količine tržnih viškova, višanja i ostalih voćaka. A to znači, da će i to mjesto imati više sredstava da mijenja način života tamošnjih ljudi. A on se može mijenjati opet zajednički. Seljak je i dalje govorio o tome što se sve može i što treba da se učini. Ali, ... zamuckavao bi počesto, nešto kod zadruga ne vrijedi. Ovo je sve lijepo i dobro i korisno. No, razmišljaju ljudi, ali to je samo jedna strana jedinstvenog procesa na našem selu koji treba uskladiti. Dobro

je i korisno sve što se poduzima za unapređenje poljoprivrede i to bi išlo, da nije bilo nesavjesnih pojedinaca u zadrugi, koji su tako potrebne i tako korisne zadruge pare razdijelili drugima, pojedincima, koji duguju i po 300 hiljada dinara. A sa tim parama trebalo je još dalje ići u unapređenje poljoprivrede, mnogo dalje. Jer je to naš život.

Dobro je što ljudi ispravno razmišljaju. To je za naše prilike na selu velik korak naprijed. Ako bude sve više razmišljanja o onome što treba da se uradi, bit će i više plodova i veće koristi.

I u Stankovcima ima plodova, to su oni voćnjaci, a koji su rezultat baš takovih razmišljanja i pravilnog postavljanja stvari.

Stankovci su mjesto koje može da napreduje. Može i treba. Ali, treba sve ono što tom razvitku i napredovanju stoji na putu energično odbaciti. Bez susretnja. A baš to toliko potrebno manjka ljudima u Stankovcima.

Nije baš uvijek i dobro da život i praksa ljude lupe po glavi pa da se otrijezne i da počnu dobro raditi. Trebalo bi barem danas preduzeti život i njegava vući naprijed, a me depkajući i stalno zastajkajući u stvari točak vući natrag.

Plantaže voćnjaka strše kao velik simbol koji stalno upozorava što se sve može uraditi, kada se pojedinačan rad spoji, kada se kolektivna volja ustremi na mijenjanje i prirode i ljudi i načina života.

Put je tu. Brazda je zaorana. Bilo bi šteto i neprosto stati na pola puta, zaustaviti tu brazdu i koju treba stalno i dalje krčiti novim i neiskorjenim putevima. Ante Deković

ZAVRŠEN DOMAĆINSKI TEČAJ

Završen je domaćinski tečaj, koji je trajao puna tri mjeseca. Za tečaj, koji je s uspjehom završilo 27 polaznica, vladao je u mjestu velik interes. Tečajem su rukovodile učiteljice Jelka Krvavica i Leposava Simpraga, koje su uložilo mnogo truda da bi polaznicama dale što solidnije znanje iz domaćinstva.

Na završetku tečaja 3. ovog mjeseca priredena je izložba radova polaznica tečaja, koja je pobudila veliku pažnju mještana.

Skupština poljoprivredne zadruge u Kistanjama NIZ SLABOSTI U RADU

Na nedavno održanoj godišnjoj skupštini poljoprivredne zadruge u Kistanjama izvršena je analiza dosadašnjeg rada te zadruge, a ujedno je izabran i novi upravni odbor.

U izvještaju je konstatirano, da je postignuto dobrih rezultata u radu zadruge, dok je diskusija ukazala i na neke ozbiljne slabosti osobito u odnosu na unapređenje poljoprivrede. Zadruga, na primjer, posjeduje ekonomiju sa nešto stoke, ali upravni odbor nije posvetio dovoljno brigu razvoju i jačanju te ekonomije. U zadruzi je zaposlen i jedan poljoprivredni tehničar kojemu se daju neki manje važni poslovi umjesto da se njegove stručne sposobnosti koriste u radu na unapređenju poljoprivredne proizvodnje. Na području Bukovice poljoprivrednici pokazuju velik interes za podizanje novih vinograda, ali oni pritom upotrebljavaju zastarjale metode obrade zemljišta. Poljoprivredni tehničar bi svakako mogao da tom prilikom seljacima pruži veoma korisnu pomoć u svrhu bolje obrade i proizvodnje. Osim toga, u Bukovici postoji oko 2 milijuna

stabala »rušeljki« na koje bi se bez truda mogla kalemiti višnja i trešnja, međutim, zadruga nije gotovo ništa učinila da zainteresira poljoprivrednike za taj posao koji bi bio od velike koristi za tamošnje stanovništvo.

Osim toga, na području ove zadruge postoje velike mogućnosti za razvoj peradarstva i pčelarstva, a uz Kriku i uzgoj povrća. Moralo bi se povesti računa o tome, da se zadruge ojačaju novim članovima koje bi trebalo uključiti u rukovođenje zadrugom. Članstvo bi imalo da vodi stalnu brigu o čuvanju zadrugine imovine kao i kontrolu o cjelokupnom radu upravnog odbora, a ne da se jedino od skupštine do skupštine ukazuje na propuste i griješke, koje se i onako ne mogu više ispraviti.

Novo rukovodstvo poljoprivredne zadruge u Kistanjama treba, dakle, da rješava ozbiljne zadatke iz oblasti poljoprivredne proizvodnje, a ne kao što je dosad bila praksa da se cjelokupna aktivnost zadruge iscapri isključivo u trgovačkim poslovima.

B. Pekić

U PERKOVIĆU ĆE SE OTVORITI OSMOGODIŠNJA ŠKOLA

Na jednoj od posljednjih sastanaka Savjeta za školstvo NO kotara donijeto je nekoliko prijedloga u vezi daljnjeg proširenja općobrazovnih škola na teritoriju Šibenske općine. Tako je odlučeno da u novoj školskoj godini započne rad osmogodišnja škola u Perkoviću. Također je donesen prijedlog da se pri narednim osnovnim školama u Vrnopolju, Zatonu, Krapnju, Dubravu, Zinjru i Gornjem Damlju otvore sedmi razredi, u Zablaću, Boraji, Gornjoj Grebašćici, Kapriju i Birnju šesti, a u Vrsnom, Sitnom Gornjem, Lepenici, Donjoj Grebašćici, Raslinama, Kraljićama i Bilicama peti razredi. Sve te škole pojačat će se sa potrebnim nastavnim kadrom.

NASUKAO SE TALIJANSKI BROD

30. prošlog mjeseca došlo je u području Komnatskog otočja do nezgode. Toga dana izjutra kod otočja Oključ, iz još dosad nepoznatih uzroka, talijanski motorni brod »Antonio Altiero« udario je o greben, a zatim je većim dijelom potonuo. Brod je pripadao luđi Torre del Greco, a imao je 550 tona nosivosti. U času nezgode nitko od posade nije stradao. Brod je bio nakrcan izvjesnom količinom starog željeza. Na lice mjestima stigla je ekipa Brodospasa u svrhu organiziranja priprema na vađenju broda.

SA KONFERENCIJE SSRN OPĆINE ŠIBENIK

(Nastavak sa 1. strane) potpuno neaktivni. Članarina se u tim organizacijama nije naplćivala. Od 47 osnovnih organizacija, od kojih 13 u gradu sa 16125 registriranih članova plaćalo je članarinu svega 50%. Najredovitije su u tome gradske organizacije Obala, Plišac, Skopinaac, Dolac, Mandalina i Varoš I, a od seoskih organizacija Podine i Vrsno, dok je bilo i takvih koje nisu uplatile ni jednog dinara, kao na pr. Biranj. Bilo je slučajeva da se u nekim organizacijama nisu konstituirali ni odbori, a redovna pojava bila je neodržavanje sastanaka odbora osnovnih organizacija. Vladovalo je veliko mrtvilo, a mnoge organizacije na terenu postojale su samo na papiru. Da bi rad oživio i da bi se organizacijama na terenu pružila pomoć, zaduženi su članovi plenuma za pojedine organizacije. Oni su odlazili u osnovne organizacije za zadatkom da pomognu organizacionom sredstvu i da pokrenu njihov rad. Počeli su se sazivati masovni sastanci u nekima je došlo i do smjennivanja pojedinih članova odbora, koji su bili potpuno neaktivni. Održavanje godišnjih konferencija teklo je sporo, bez nikakvih većih priprema u odboru, ma osnovnih organizacija, izuzev onih u gradu i nekih na terenu.

Dok je u jednom dijelu organizacija stanje vrlo teško, treba istaknuti i dobar dio organizacija, koje su se više manje redovno sastajale, pronalazile sadržaj rada, kao i one odbore koji su dali podstacaja za rad organizacije, sazivali sastanke, ali su ih mo-

Iz Kistanja BIRAČI ZAKLJUČILI DA SE POPRAVE SEOSKI PUTEVI

Prošlih dana održan je u Kistanjama zbor birača na kojemu su se pretrialsala neka aktuelna pitanja sela. Birači su mnogo diskutirali o stanju seoskih putova pa su zaključili, da se odmah pristupi njihovom uredjenju. Prethodno će se izvršiti zaduženja pojedinih domaćinstava za radove na pojedinim dionicama tih puteva.

OSNOVAN AKTIV KOMUNISTA UČITELJA I NASTAVNIKA

Nedavno je u Kistanjama za područje općine osnovan aktiv komunistički broj 25 učitelja i nastavnika. Na području Kistanjske općine radi velik broj prosvjetnih radnika, te se osjećala potreba za osnivanjem toga aktivca, koji će bez sumnje mnogo pridonijeti boljem rješavanju raznih kulturno-prosvjetnih pitanja.

Šibenik kroz tjedan

NARODNO KAZALIŠTE

Subota, 9. VI. — KONCERT RKUD »KOLO«. Početak u 20 sati.

Nedjelja, 10. VI. — PYGMALION — premijera komedije od G. D. Shawa. Početak u 20 sati.

NARODNO SVEUČILIŠTE

U dvorani Sindikata 8. o. mj. Paško Perića, tajnik NO kotara, održat će predavanje pod naslovom: **Perspektive mira**. Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: ruski film — OKLOPNJACA POTEMKIN — gostovanje Jugoslavenske kinoteke. Početak predstava u 17, 19 i 21 sat.

Premijera američkog filma u bojama — LJEPOTICA OD MILIJUN DOLARA — Dodatak: Filmske novosti br. 21. (8. do 11. VI.)

Premijera američkog filma u bojama — LJUBIMICA DIVLJEG ZAPADA — Dodatak: Filmske novosti br. 22 (12. do 15. VI.)

SLOBODA: premijera američkog filma — NIZ TRI TAMNE ULICE — (7. do 11. VI.)

Premijera američkog filma — TAJNA NAPUŠTENOG VRTA — (12. do 17. VI.). Početak predstava u 18,30 i 20,30 sati.

DEŽURNE LJEKARNE

Do 9. VI. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića. Od 9.—13. VI. — II. narodna ljekarna — Ulica bratstva i jedinstva.

IZ MATIČNIH UREDA

RODNI

Nenad, sin Virgilla i Manije Kuzina; Zarko, sin Đure i Anđelije Radoš; Staniša, sin Pave i Antice Suško; Nediljka, kći Josipa i Vesne Mrčeta; Svjetlana, kći Nikole i Ljubice Radovčić; Darko, sin Tomislava i Imelde Kovačev; Anka, kći Jakova i Franke Vučkić; Slobodanka, kći Josipa i Stane Črljen; Frana, kći Stipe i Stane Janković; Neda, kći Marka i Marije Kalpić; Sanja, kći Ante i Marije Gogas; Slavica, kći Krunoslava i Mladenke Kovačev; Božena, kći Mihovila i Ane Alviž; Anka, kći Vinke i Ane Prebada i Zlatko, sin Ante i Antice Uroda.

VJENČANI

Alfincvič Petar, elektromonter — Klarić Janja, krojačica; Kolombo Ante, stolar — Dullibić Janja, službenik i Ninic Ante, zemljoradnik — Lugović Slavka, domaćica.

UMRLI

Severdija Petar p. N. N. N., star 74 god.; Cvitan Milka rod. Milošević, stara 51 god.; Burazer Blaž Nikolić, star 32 god.; Turčinov Renato p. Marka, star 53 god.; Buljan Šime rod. Reljić, stara 45 god. i Berović Miloš p. Petra, star 73 god.

Sličice

IZGREDI NA JAVNIM MJESTIMA

Nije rijedak slučaj da pojedini neodgojeni mladići prave kojekakve izgrede na javnim mjestima, a naročito u ugostiteljskim objektima. To je osobito učestalo u posljednje vrijeme u »Narod. restoranu«, a nerijetko se dešava i u hotelu »Krk«. Slučaj koji se dogodio 23. prošlog mjeseca zaslužuje da se o njemu nešto zabilježi. Aco V., Šime M. i Nikola Š. i suviše neprikladno su se ponašali u kavani »Krk«. Kad su za to bili opomenuti od strane jednog konobara, stali su mu se oprati obasipajući ga nedoljnim izrazima. Ni kasnija intervencija organa Narodne milicije nije pomogla da ih se u tome spriječi. Što je najčudnije ni ostalo osoblje kavane nije uopće reagiralo. Naprotiv, često se događa da takve oni poslužuju alkoholnim pićima, iako bi im to svakako trebalo uskratiti. Što je potrebno učiniti da se takvim izgradima stane na kraj? U prvom redu na prestupnike treba primijeniti ti brze i efikasne kazne.

OŠTEĆENJE TELEFONSKE GOVORNICE

Više puta objavljeno je na stupcima ovog lista kako pojedini neodgovorni elementi oštećuju javnu telefonsku govornicu. Ovih dana smo obavješteni od T. T. tehničke sekcije pošte

gradska kronika

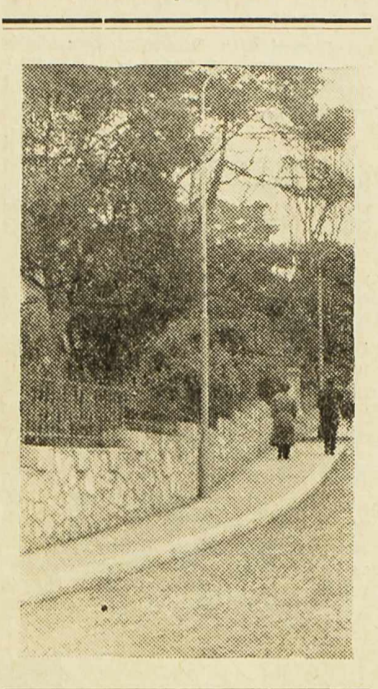
Unatoč slabim uvjetima Veterinarska stanica razvila je široku djelatnost

Veterinarska stanica u Šibeniku osnovana je 1949. godine i od tada je počela djelovati na području bivšeg kotara Šibenik. Već u početku njenog rada, iako bez potrebnog stručnog kadra i sa minimalnim sredstvima, osjećala se korist u pravcu daljnjeg unapređenja stočarstva na tom teritoriju. U okviru spomenute stanice stala se organizirati i provoditi mjere u liječenju i zaštiti stoke od zaraza, a isto tako polkonjena je briga u higijeni mesa u Gradskoj klaonici. Prvih pet godina postojanja Veterinarska stanica je primala stalnu pomoć od Narodnog odbora kotara. Tek 1954. godine započela je djelovati kao ustanova sa samostalnim financiranjem. U međuvremenu pojačao se i kadar veterinarstva od jednog, koliko ih je u početku imala, na četiri veterinarstva sa kojim brojem ona i danas raspolaže.

Iz godine u godinu djelokruga rada Veterinarske stanice se stalno povećavao, što je rezultiralo i na povećanju prihoda ove zdravstvene ustanove. Tako je prošle godine predviđen godišnji bruto prihod od 2.500.000 dinara, dok je u ovoj godini on predviđen u iznosu od 5.021.000 dinara. To je u prvom redu poželjna afirmacija Veterinarske stanice koja sve više služi zajednici u pravljenju usluga u bilo kom vidu. I potrebe sela za održavanjem stoke znatno su se povećale. Otuda se i razgranalo njen posao.

Djelatnost Veterinarske stanice usredotočena je u prvom redu na suzbijanju zaraznih stochnih oboljenja, zatim liječenju stoke i higijenskom održavanju živinje namirnica. Najčešća oboljenja dolaze od izražaja kod peradi, tako da je u protekloj godini protiv kuge cijepljeno oko 10.100 komada od ukupno 30.000 koliko ih je zadnjih popisom obuhvaćeno. Troškove oko cijepljenja podmirio je NO kotara iz fondacija za suzbijanje stochnih zaraza. Lanjske godine na području grada vladala je svinjska kuga, pa je cijepljeno više od 1.900 komada svinja. Protiv vrbance cijepljeno je 1.381 svinja. I protiv bordenice koja se u 1955. pojavila na stoci u Komjevatima, Rupama, Cistoj Maloj i nekim drugim mjestima, cijepljeno je

preko 27.000 ovaca, goveda i konja. Nije rijedak slučaj oboljenja ovaca od boginja naročito onih koje idu na ispašu u bosanskim predjelima, pa je i tom prilikom intervencijom Veterinarske stanice cijepljeno 2.000 komada. Nadalje, u 1954. godini vršena su ispitivanja na govedima na TBC, a protiv bjesnote cijepljeno je preko 700 pasa, dok je utamanjeno oko 270. Ka-

ko se dobar dio vlasnika pasa ozbiljno na poziv Veterinarske stanice da ove dudu na cijepljenje, to je 334 njih predano sucu za prekršaje.

I liječenju oboljele stoke posvećena je velika pažnja. Tako je sistematskim pregledom lokaliziran velik broj parazitaran oboljenja kod pasa, konja, svinja, ovaca i t. d. Tim preventivnim mjerama umnogome su spriječena slična oboljenja i kod stanovništva.

Veterinarska stanica također vrši sistematske preglede stoke i klamija na Gradskoj klaonici. Tako je u prošlog godini ukupno pregledano oko 49.000 komada raznih vrsta stoke. U toku pregleda raznih vrsta stoke u toku pregleda više od 11.000 kilograma mesa

uslijed raznih oboljenja uskrćeno je da se ono upotrebi za ljudsku ishranu. Isto tako stanica vodi nadzor i nad sveukupnim prometom stoke i živinje namirnice, pa je tako izvršen pregled nad 1.377 pošiljaka. Samo u toku prvih pet mjeseci ove godine pregledano je 790 raznih pošiljaka.

Niz naprijed spomenutih brojki pokazuje neobično veliku djelatnost Veterinarske stanice koja je sve to s uspjehom obavila unatoč teškim uvjetima pod kojim ona danas djeluje. Prije svega tako zamašan posao iziskuje veći broj veterinarstva i pomoćnog osoblja, a posebno prostora kojima ona danas gotovo i ne raspolaže. Naime, stanica posjeduje jednu posve neuglednu i nehigijensku prostoriju u kojoj se nalazi kancelarija i ambulanta. Budući da je ona smještena na prometnom dijelu grada (Grada), to je izložena suncu i prašini. Nema nikakvih nazprostorija kao praonice, garderobe, nužnika, vode i tome slično. Čak štaviše organi Inspekcije tržišta nakon izvršenog pregleda zabranili su daljnji rad stanice u takvim prostorijama. Međutim, od toga se nije ni za prst krenulo naprijed. Suvršeno je i istaći da se kod takvog stanja ne mogu ni u najboljem slučaju sistematizirati razne grane poslovanja, na se ukazuje potreba za izgradnjom jedne veterinarske stanice, koja bi svakako u povoljnijim uvjetima proširila svoje djelovanje, a time bi se osjetno poboljšala i veterinarska služba na ovom području. (J.)

PROMET BRODOVA

Iz šibenske luke isplivali su brodovi »Bosna«, »Crna Gora«, »Vis« i »Pula«. Brod »Bosna« krcan je teret od 1524 t betonskog željeza i izvjesnu količinu aluminijske žice za Bombaj. »Crna Gora« 200 t pečenog magnezita za SAD, »Vis« 500 t pečenog magnezita za luke Sjeverne Evrope i »Pula« veću količinu drvne građe za Englesku i Sjevernu Afriku. Također su isplivali brodovi »Bohus« (švedski) za 1500 t kromovog koncentrata, zatim talijanski brod »Onorato«, koji je prethodno iskrcao 1760 t petrolkoks za potrebe tvornice elektrod i ferolegura i grčki brod »Cryos«, koji je doveo teret od 5170 t pšenice.

Na operativnom dijelu obale grčki brod »Nympe« vrši iskrcaj tereta od 9600 t pšenice i brod »Livno«, koji istovaruje teret od 6500 t ugljena za koksiranje. U toku današnjeg dana u luku su doplovili talijanski brodovi »Monstella« i »Giovanni Boglietti«. Prvi će ukrcaiti 650 t azbesta za SAD, a drugi 1800 t cinkovog koncentrata za Francusku. Sutra se očekuje dolazak grčkog broda »Aspirator« sa većim teretom pšenice i broda »Dinare«, koji će krcati izvjesnu količinu generalnog tereta.

OSNIVAČKA SKUPŠTINA PODRUŽNICE DRUŠTVA KNJIGOVODA HRVATSKE U ŠIBENIKU

Jučer je održana osnivačka skupština DKH podružnice u Šibeniku. Osnivačku skupštinu otvorio je inicijator osnivanja podružnice drug Baramir Matić, šef računovodstva Pilane i tvornice sanduka u Šibeniku, koji je u kratkim crtama iznio osnovne zadatke društva, kao i koristi, koje će pojedini knjigovode, članovi društva, imati od svoga stručnog udruženja, a dodijeljeno tome i naša privredna poduzeća u gradu i kotaru.

Na prijedlog kandidacionog odbora aplamacijom su izabrani u upravni odbor: Stojan Vučković, Baramir Matić, Ante Dodig, Desa Antić i Mihovil Vidović, u nadzorni odbor: Biamka Merlak, Zoran Nikolajević i Josip Jurišić, u sud časti: Ivan Puljić, Emanuel Milinović i Desa Anbanas.

Za delegata za glavnu skupštinu Društvo knjigovoda Hrvatske izabran je Ante Dodig.

Na osnivačkoj skupštini za predsjednika podružnice izabran je Baramir Matić, za tajnika Desa Antić, a za blagajnika Mihovil Vidović.

Upravni odbor podružnice postavio je sebi jedan od prvih zadataka, učlaniti što veći broj knjigovoda u gradu i kotaru, te i naša privredna poduzeća kao podupiruće članove podružnice. U svom daljnjem radu članovi društva knjigovoda očekuju podršku od strane mjerodavnih faktora u gradu.

ISPRAVAK

U prošlom broju lista objavljeno je vijest pod naslovom »Sobračajna nesreća«, koja jednom dijelom ne odgovara istini. Tamo je, naime, navedeno da se teretni kamion ne mogavši mimoći zaprežna kola, sudario s autobusom, dok je u stvari autobus naleteo na kamion. Napominjem također da se zaprežna kola nisu nalazila pred kamionom kojim sam upravljao, pa prema tome nisam ni skretao sa pravca vožnje, a ni mi je to bilo potrebno.

Lambaša Boško, šofer

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE ZGRADA u Šibeniku (prizemlje i kat) sa dva stana, dvorištem i vrtom u predjelu Varoša, Zadarska ulica 73 ili pak nudim na prodaju samo jedan kat. Za informacije obratiti se kod vlasnika — Zadarska ulica 73 — Šibenik.

IZ STAROGA ŠIBENIKA

Bilješke opata Biličića

Kao toliko drugih šibenskih rukopisa, isprava i knjiga od važnosti za društvenu, kulturnu i ekonomsku povijest Šibenika, tuđina je proučavala i ručnu knjigu šibenskog benediktovskog opata iz sredine XV. vijeka, Stjepana Biličića. Nekoliko početkom ovog vijeka našao ju je kod jednog njemačkog antikvarara (šibenski povjesnik Miagostović veli: u Münchenu) poznati liječnik i pisac dr. Fran Gundrum. Nijemac je za nju tražio »značajnu svotu novca« i knjiga nije mogla biti otkupljena i za nas spašena. Danas, i odavno već, njezina je sudbina nepoznata. Srećom, dr. Gundrum je najinteresantnije i najvrednije stranice i podatke iz nje prepisao i tako nam sačuvao ne samo uspomenu na još jednog skromnog domaćeg humanistu, književnika i analistu, nego i spasio pregršt dragocjenih vijesti o značajnim događajima u Šibeniku u prvoj polovini XV. vijeka.

Stjepan Biličić bio je opat benediktovskog samostana sv. Nikole na Ljuljvcu, baš ondje gdje je sredinom XVI. vijeka, na ulazu u šibenski kanal, podignuta impozantna tvrđava istog imena.

Rodom Ninjanin (Martin, otac mu, umro je u Ninu 28. srpnja 1443.), Biličić je 30. rujna 1423. postao, kako sam piše od običnog monaha svećenik, a 19. travnja 1445. »bio uveden u tjelesni posjed opatije zvane sv. Nikole u luci šibenskoj« kao njezin opat. Prije njege bio su to — veli Biličić u bilješkama — Nikola Mirković (umro 7. prosinca 1427.) i Šibenčanin Jakov Mihetić (umro 12. ožujka 1445.). Naš pisac ostao je na toj dužnosti do svoje smrti, 1453. g. Bio je, dakle, suvremenikom graditelja Jurja Dalmatina, s kojim je 1448. g. sklopio ugovor o najmu jednog skladišta, i mogao pratiti mladih sugrađana: pjesnika Jurja Sižgorića i prevodilca naših narodnih poslova, advokata Jakova Naplavica. Tko za nije li u jednoj od nekoliko glava redovnika u vijencu oko apsida naše katedrale Juraj sačuvao i njegov lik?

Biličićeva knjiga (oktav, 94 lista), pažljivo i lijepo od njege ispisana i ukusno ukrašena (povijesne bilješke na kraju pisane su rukom talijana pisara), zbirka je traktata o grješima, kojima su dodane dvije priče, pa jedno deset listova bilježica o suvremenim događajima. Pisajući o »devet davolskih kćeri«, pisac je na listu 92 dao

njihov katalog, u kojem je lapidarno, sa po četiri i pet riječi, zajedljivo okarakterizirao tadašnje društvo. Tako je simonija (trgovatnje vjerskim stvarima i službama) pridao svećenicima i prelatima, krivovjerstvo — krivovjercima, licemjerstvo — pobožnjacima, kamatništvo — opakim građanima, mržnja — rabotnicima, prijevaru — trgovcima, otimanje — plemićima, taštinu — ženama, a bludnost — svima.

Od dviju priča na latinskom karakteristična je ona »O opatiji, groznici i buhi« koja, kraj sve kamuflaže moralnom poukom nakon, imade toliko boccacciovskoga u sebi.

Najvrednije su, međutim, za nas bilješke o raznim suvremenim događajima. Nisu ispisane kronološkim redom. Pisao ih je ili diktao — osim par posljednjih — nesumnjivo sam Biličić, jer u trima koje se njezga lično tiču zapis je u prvom licu, a toplu bilješku o smrti Martina Biličića mogao je, ope, napisati samo on.

Kao crkovnjak, Biličić je, dakle, u prvom redu bilježio vijest o posvetama crkava u Šibeniku i okolici, a njegove bilješke koje se odnose na građansku povijest Šibenika u doslovnom prijevodu glase:

»1408. dana 8. mjeseca svibnja. Izgorje skoro potpuno grad Šibenik.«

»1409. dana 20. kolovoza. Bje smutnja između plemića i pučana šibenskih.« (Pučani su tada istjerali iz grada mletačke privrženike i preuzeli vlast.)

»1412. dana 28. mjeseca listopada. Udoše Mlečani u Šibenik.«

»1432. dana 24. mjeseca veljače. Dodoše Turci do sela zvanog Srma.« (To je prvi podatak o turskim upadima na područje Šibenika.)

»1444. dana 12. mjeseca svibnja. Objehsen bje Juraj Mazurica sa šestoricom svojih drugova.«

»1450. Bje velik pomor u Šibeniku.«

»1458. dana 24. mjeseca kolovoza, na praznik sv. Bartula apostola. Izgorje veći dio Šibenika s burnje strane.« (Nesreća je morala biti velika, kad je sama vlada odredila da se Šibeniku dađe 10.000 dasaka, 2000 greda, 16 bačava čavala i 1000 stari žita — v. Ljubičeve »Listine«, knj. X. str. 135.)

Ostale bilješke Biličićeve odnose se na benediktovske samostane u polkrajini i razna pojedina lica. B. D.

U NEKOLIKO REDAKA

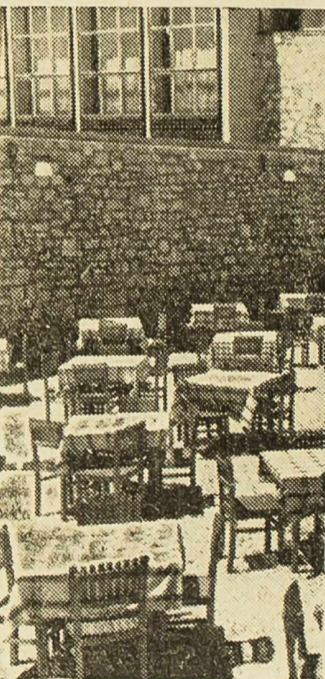
PRVI OVOGODIŠNJI KONCERT priređuje RKUD »Kolo« u subotu 9. o. mj. u Narodnom kazalištu. Za ovaj nastup društvo se pod vodstvom Stjepana Viličića već nekoliko mjeseci marljivo pripremalo. Na programu su izabrana djela domaćih kompozitora.

ŠKOLSKA OBUKA U SVIM OSMOGODIŠNJI, srednjim i stručnim školama na teritoriju Šibenskog kotara završit će 30. lipnja o. g. Tu je odluku, obzirom na produžetak zimskih praznika uslijed juke hladnoće, donio Savjet za školstvo Narodnog odbora kotara.

DAČKI DOM PRESELIT ĆE SE u idućoj školskoj godini u prostorijama zgrade, koju su ranije koristile srednja medicinska i ženska stručna škola. Unutrašnjost te zgrade adaptirat će se do početka nove školske godine.

U OKVIRU »TJEDNA TURIZMA« šibenska narodna glazba priredila je koncert u petak navečer pred hotelom »Krk«. Veoma bogat program, koji je solidno izveden pod vodstvom Ante Vuletića, publika je aplauzom pozdravila.

U UPRAVNI ODBOR DRUŠTVENOG DOMA, koji je ovih dana formiran, izabrani su predstavnici DIT-a, društva ekonomista, udruženja prosvjetnih radnika, pravnik i zbora liječnika. Za predsjednika je izabran Ivan Lipović, a za tajnika Boris Novak. Upravni odbor broji sedam članova koji su zaduženi za pojedine referate. Jedan od njih je posebno zadužen da provodi organizaciju predavanja i priredbi. Zaključeno je, da sva udruženja i društva moraju na kraju svakog mjeseca donijeti plan predavanja i priredbi za idućih 30 dana. Pored čitaonice, u kojoj članovi mogu koristiti dnevnu i stručnu štampu, u okviru doma nalazi se i buffet.

Pojačan dovoz povrća, voća i ribe

Posljednjih dana dovezena je na gradsku tržnicu velika količina raznog povrća i voća. S obzirom na veću ponudu cijene su nekim artiklima bile nešto snižene. Krumpir se prodavao po 22 dinara, a mladom krumpiru cijena se kretala od 52—56, kupus 36, grah 50, pasulj 42, kapula 54, trešnje 40—80, naranče 240, limuni 300 i jaja 13—15 dinara.

Na ribarnicu je jučer i prekjucher dovezeno preko 6.500 kilograma ribe. Najveći dio dopremile su ribarske zadruge sa Prvića, Vodica, Kaprija i Tribunja. Srdela je prodavana po 100 dinara, bukvica 160—200, lokarde 100—120, očade 160, Skupine 180—200 dinara i t. d.

Iz sportskog života

Iz organizacije DTO „Partizan“

Takmičenje u narodnom višeboju Slaba organizacija

U nedjelju 3. o. m. j. u organizaciji Kotarskog saveza »Partizan«, održano je u narodnom višeboju za sva društva sa područja kotara Zadar i Šibenik. Međutim, za ovo takmičenje prijavile su se ekipe samo sa našeg kotara i to iz društava Knin, Tijesno, Zaton i Šibenik — ukupno 11 ekipa. Nastupilo je 88 vježbača i 11

vodnika. Takmičenje je otvorio i pozdravio vježbače delegat i sudac iz saveza »Partizana« Hrvatske drug Filip Kulušić. Prvi dio takmičenja odvijao se u dvorani DTO »Partizana« Šibenik, gdje su se muškarci i ženske takmičile u gimnastičkom višeboju i to: muškarci u vježbanju na krugovima, vratilo, razboju, parteru, preskoku kozičica, te pe-

njanju po konopu, a ženske u vježbama na parteru, dvovisinskom razboju, gredi, preskoku kratkom vijacom i narodnim kolima. Drugi dio takmičenja održao se na stadionu »Rađe Končar« i to u atletičkim disciplinama. Muškarci su se takmičili u skoku u vis, skoku u dalj s mjesta, trčanju na 100 metara, bacanju kugle i bombe, a ženske u skoku u vis, trčanju na 60 metara, trčanju na 120 metara s preprekama, te u elementima rukovanja loptom za rukomet. Muške i ženske ekipe su se također natjecale u strojevom nastupu.

Pod koliko teškim uslovima se odvijalo ovo takmičenje mogao je osjetiti svaki učesnik, a što se u mnogome odrazilo na sam rezultat naročito u atletičkim disciplinama. J. vježbači su se morali takmičiti na spravama od 7—11 sati u dvorani, da iza toga pješake do stadiona kako bi mogli nastaviti takmičenje u atletici koje je trajalo do 14 sati, k tome je povremeno padala kiša što je još više onemogućilo takmičare da postignu bolje rezultate. Nadalje, tehnički uslovi za atletičke discipline bili su nepropisni, tako da je prijetila opasnost da se takmičari povrijeđe, a organizatori se, nažalost, nisu pobrinuli da za vrijeme takmičenja osiguraju službu prve pomoći.

Još niz propusta govori o veoma slabo provedenoj organizaciji takmičenja. S obzirom na važno takmičenje nisu se smjeli desiti takvi propusti. A što je najgore za jednu takvu priredbu nisu izvršene nikakve propagandne mjere, tako javnost nije bila uopće upoznata da se to takmičenje održava.

Rezultati na ovom takmičenju pokazali su pravu sliku rada i aktivnosti svakog pojedinog društva.

Društvo Knin došlo je na takmičenje sa tri ekipe i to za II. takmičarski razred. Članovi su postigli 466,5 bodova i time osvojili 79,74% od maksimuma. Omladinci su postigli 478,4 bodova što iznosi 81,70%, a omladince 453,2 boda i postigle 92,40%, čime su obje ekipe ispunile uslove za daljnje republičko takmičenje.

Društvo iz Tijesna takmičilo se u III. razredu i to s omladinskom muškom ekipom, koja je postigla 291,6 bod, što iznosi 64%.

Društvo iz Zatona je nastupilo sa 4 ekipe koje su postigle slijedeće rezultate: članovi 279 bodova ili 61,30%, I. vrsta omladince 279 ili 61,30%, II. vrsta omladince 287,2 — 65,30%.

Šibenik je nastupio sa 3 ekipe. Omladinska muška ekipa postigla je 530 bodova što iznosi 90%, I. ekipa omladinki postigla je 437,9 bodova — 89,30%, a II. ekipa omladinki 398,8 bodova — 81,30%. Sve tri ekipe su se plasirale za daljnje republičko takmičenje. Svaka ekipa je trebala postići 80% bodova, da bi mogla poći na daljnje takmičenje.

Ovdje je potrebno napomenuti primjer DTO »Partizana« Zaton, koji je za pohvalu. Jedno tako malo i mlado društvo, koje radi bez stručnog kadra i bez neke veće pomoći uspjelo je da na takmičenje dovede 4 ekipe, što dokazuje masovnost i aktivnan rad uprave i prednjačkog zbora tog društva. S druge strane DTO »Partizan« Dmiš koji djeluje pod mnogo boljim uslovima, u novoj dvorani, prednjačkim zborom — o čemu se često pisalo u našem listu — nije učestvovalo na ovom takmičenju.

JUGOSLAVENSKI NOGOMETNI KUP

»HAJDUK« II — »RUDAR« 5:2
U Sivenciću je u nedjelju održana nogometna utakmica za Jugoslavenski kup između »Hajduka« II. iz Splita i domaćeg »Rudara«. Pobijedio je »Hajduk« sa 5:2 (2:1).

Iako bez trojice prvotimaca, domaći su pružili snažan otpor tehnički boljoj momčadi gostiju. »Rudar« je od 20. minute do kraja igrao sa 10 igrača, jer je desno krilo bilo povrijeđeno. Kod »Hajduka« su se listakli Vičević, Dadić, Pleško, Bego i Aljinović, a kod »Rudara« Šikić i Novaković. Zgoditke su postigli Dadić, Vičević, Bego i Pleško za »Hajduka«, a Šikić i Ramljak za »Rudara«. Susret je sa grijehkama vodio Gabrić.

Prije posljednjeg kola podsavezne nogometne lige Neizvjesnost na začelju tablice

»RADNIČKI« — »JADRAN«
2:2 (1:0)

U nedjelju je na igralištu »Rađe Končar« održana pretposljednja utakmica podsavezne prvenstva između »Jadrana« iz Kaštel Sućurca i »Radničkog«. Susret je završio neriješenim rezultatom 2:2 (0:1). Strijelci: Čala III. za »Radnički«, a Biočić i Alfirević II. za »Jadrana«. Pred oko 500 gledalaca sudio je dosta slabo Križević iz Splita.

Jadrani: Biočić, Ban I., Banić, Ban II., Markov, Almić, Alfirević II., Bilić, Alfirević I., Sarajčević, Batina.

Radnički: Pralija, Franović, Tikulin, Kovak, Bujas, Daničić, Matić, Čala I., Reljanović, Čala II., Brajković.

Utakmica je sve do posljednjih petnaest minuta protekla u obostrano uzbuđljivoj i oštroj igri. Prvih 20 minuta domaći su igrali dosta nervozno obzirom na važnost susreta, jer se o njegovom ishodu radilo da li će »Radnički« i u idućoj sezoni igrati u podsaveznoj ligi. U tom periodu gosti su snažno navijali na vrata domaćih. Nakon toga »Radnički« se ipak uspio osloboditi pritiska, izvršivši nekoliko opasnih navala od kojih je jedna urodila plodom. Poslije jedne lijepe kombinacije Čala I. postigao je vodeći zgoditak. Do odlaska na odmor domaći su imali još jednom sjajnu priliku da povise rezultat, ali u tome nisu uspjeli. I u nastavku obje momčadi su pokušavale izmijeniti re-

zultat. Međutim, posljednjih 15 minuta na terenu se odvijala dosta gruba igra. Sve u svemu ono što se dešavalo na igralištu malo je naličilo na nogomet. Nakon jednog protunapada gostiju netko je od domaćih loptom zauzvatio rukom i sudac je tek na intervenciju igrača gostiju i medašnjeg suca dosudio jedanaesterac, koji je »Jadran« realizirao. Malo zatim gosti su postigli i vodeći zgoditak, a 5 minuta prije kraja ponovno na intervenciju, ali sada u korist domaćih, sudac je pokazao rukom da se udarac izvede sa 11 metara. Nastalo je objašnjavanje između igrača i suca, ali on je ostao kod svoje prvobitne odluke. Rezultat je glasio 2:2 i ubrzo sudac je odsvirao kraj. Koliko doznajemo »Radnički« je uložio žalbu, jer smatra da se posljednjih 15 minuta igra odvijala pod nenormalnim uslovima. Kod »Radničkog« najbolji su bili Daničić, Franović i Bujas, a kod gostiju uža odbrana. Sudac Križević griješio je na štetu obje ekipe.

U drugom poluvremenu gosti prave napore ne bi li izjednačili, ali bez uspjeha. »Dinara« zatim preuzima inicijativu, ali nekoliko slabih udaraca nije ugrozilo vrata gostiju. Tek u 14. minuti Dorđević povisuje na 2:0, a u 32. Miančić postavlja konačni rezultat 3:0.

Ekipa »Dinara« nije pružila očekivanu igru. Njeni igrači su se trudili, ali nisu oduševili gledaoce. Kod gostiju su se distaltdi desna spojilka i srednji pomagač. Sudio je dobro Zaninović iz Zadra.

U pretposljednem kolu postignuti su ovi rezultati: Zmaj — Zmaj 1:3, Sloga — Sjever 2:0, Dinara — Slaven 3:0, Solin — Val 2:3, Orkan — Dalmatinac 2:2, Radnički — Jadran 2:2.

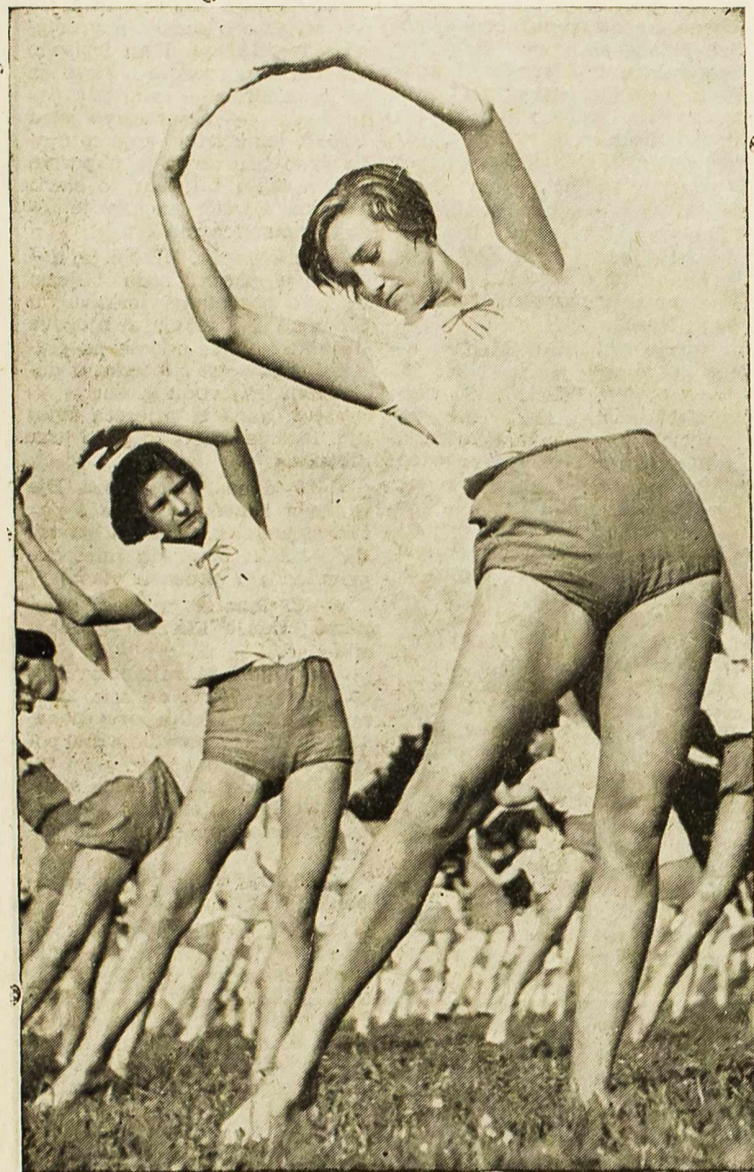
TABLICA

Jadrani	21	12	6	3	42:19	30
Zmaj	21	13	3	5	47:29	29
Dalmatinac	21	12	3	6	48:31	27
Orkan	21	10	6	5	38:30	26
Sloga	21	8	5	8	34:28	21
Slaven	21	6	8	9	37:38	20
Solin	21	7	5	9	34:35	19
Val	21	8	3	10	43:47	19
Junak	21	6	5	10	43:59	17
Dinara	21	7	3	11	32:45	17
Radnički	21	5	5	11	25:40	15
Sjever	21	4	4	13	28:50	12

»DINARA« — »SLAVEN« 3:0

U pretposljednjoj nogometnoj utakmici za prvenstvo Splitskoga nogometnog podsaveza, domaći »Dinara« je uspjela da pobijedi »Slaven« iz Trokira sa 3:0. Zasluzenom poljednom povećani su izgledi domaćima da ostanu u podsaveznoj ligi.

Početak susreta nagovještavao je uzbuđljivo i bombenu igru, ali

„Partizan“ u Kistanjama dobit će prostorije

Na godišnjoj skupštini DTO »Partizan« u Kistanjama, koja je održana prošlih dana, istaknuto je, pored ostalog, da društvo nije u stanju razviti ozbiljniju aktivnost sve dok se ne uredi dvorana za vježbanje i sastajanje članstva. Upravo zbog toga je i zaključeno da se za potrebe društva adaptira jedna prostorija. Sredstva za adaptaciju osigurat će Narodni odbor općine i poljoprivredna zadruga, a dobrovoljnu radnu snagu dat će članovi i prijatelji »Partizana«.

Radovi na adaptaciji već su počeli i uskoro se može očekivati da će »Partizan« razviti jednu sadržajiniju aktivnost među kistanjskom omladinom. Na skupštini je izabrana i nova uprava od 9 članova. (B. P.)

Završilo takmičenje u 1. zoni

„Šibenik“ na 4. mjestu

U posljednjem susretu prvenstva I. zone »Šibenik« je gostovao u Splitu, gdje se sastao s istoimenim klubom. Pobjeda je pripala »Splitu« u omjeru 2:1. Zgoditke su postigli za »Split« Ivić i Ivanišević, a za »Šibenik« Đurić. Susret je vodio Matačković pred oko 1000 gledalaca.

Šupe, Jelenković, Tambača, Skugor, Bego, Đurić, Živković i Stošić.

Rezultati posljednjeg kola: Metalac — Branik 1:0, Lokomotiva — Nova Gorica 5:0, Karlovac — Odred 1:4, Segesta — Rijeka 4:0, Ljubljana — Trešnjevka 3:3, Split — Šibenik 2:1.

TABLICA

Lokomotiva	22	15	4	3	55:20	34
Odred	22	13	2	7	45:33	28
Split	22	12	3	7	48:24	27
Šibenik	22	11	5	6	44:29	27
Ljubljana	22	9	5	8	35:36	23
Rijeka	22	10	2	10	38:35	22
Metalac	22	9	3	10	30:36	21
Trešnjevka	22	6	8	8	38:40	20
Branik	22	7	5	10	36:38	19
Karlovac	22	6	7	9	25:29	19
Segesta	22	6	7	9	33:41	19
N. Gorica	22	2	1	19	19:81	5

DVA SUSRETA VPS DIVULJE I UČITELJSKE ŠKOLE

Prošlog tjedna u dvorani gimnazije susrele su se ekipe Vojno pomorske škole iz Divulje i učiteljske škole Šibenik i košarci i odbojci. Učiteljski pripravnici pobijedili su u odbojci sa 2:1, dok su pitomci VPS bili bolji u košarci, pobijedivši sa 55:53. Oba susreta protekla su u veoma borbenoj i zanimljivoj igri.

V. Kotur

Nogometna momčad
„Radničkog“

zanimljivosti - pouka - zabava

Život u morskim dubinama

U nizu problema kojima se bavi oceanografija, iskrsila su dva pitanja što prirodoslovce u posljednje vrijeme naročito interesiraju. To su: problem života u velikim podmorskim dubinama i problem ishrane živih bića u tim dubinama. Zadržimo se najprije na prvom od njih.

Na svakih 10 metara dubine mora, pritisak naraste za 1 kilogram po kvadratnom centimetru površine uronjenog tijela. Površina tijela čovjeka srednjeg stasa iznosi oko 10.000 kvadratnih centimetara, i kad bi se on našao u oceanskoj dubini od 10.000 metara, ukupni bi pritisak na njega iznosio 10 milijuna kilograma!

Ako bi se problem tako postavio, moralo bi se zaključiti da je svako postojanje života u tim velikim dubinama sasvim nemoguće. No, takvo razmatranje dovoljno bi nas onda do zaključka da čovjek ne bi mogao živjeti ni na zemljinoj površini, jer ga i sama zemljina atmosfera pritisne sa 10.000 kilograma! Kako je, međutim, očito da taj pritisak od 10 tona uopće ne osjećamo, znači da u naše razmatranje trebamo unijeti neku korekturu. Radi se o tome da spomenuti pritisak ne djeluje samo s jedne strane, to jest samo izvana na naše tijelo, već postoji i unutrašnji pritisak koji se s vanjskim izjednačuje. Takvim se rasuđivanjem služi i oceanografska biologija: ma kakve bile dubine, pritisci na tijela se poništavaju s protupritisicima u svim smjerovima. Drugim riječima, bitna je razlika u tlaku izvana, prema tlaku unutar tijela.

Karakterističan je u tom smislu pokušaj, što ga je izveo Buchanan. On je spuštao u dubine mora šuplju balokretnu kuglu, provrtanu sitnim rupicama. Ona ga nije deformirala čak ni na dubini od 4000 metara. No, ako se u nju smjesti zatvorena staklena šuplja kugla, punjena zrakom pri normalnom pritisku, tada će se ta kugla — kod izvjesne dubine — rasprsnuti u finu prašinu, zbog toga što se tlak u zatvorenoj staklenoj kugli nije mogao kompenzirati s vanjskim pritiskom u morskoj dubini. No, to iznenadno rasprsnuće dovodi do trenutne depresije u unutarnjosti balokrene kugle, što je odmah imalo za posljedicu lagane deformacije same metalne kugle.

Atmosferski pritisak ne osjećamo, dakle, jer isto takav postoji i u unutrašnjosti našeg tijela, i svi tjelesni sokovi nalaze se pod uronotičnim pritiscima. Isto tako i morske životinje nisu hermetički zatvorena tijela, kao neke kutije konzervi. To su bića u kojima se uspostavlja ravnoteža s vanjskim pritiscima okoline, slično kao u otvorene kutije konzerve, ako bi je spuštali u morske dubine.

No, što će kod povećanog pritiska biti samim molekulama, od kojih se sastoji naša kutija? Sigurno je da će kod visokih tlakova doći do promjene rasporeda, pa i same strukture tih molekula, i njihova će se fizikalna svojstva morati time ponešto izmijeniti. Problem života u velikim dubinama mora ne treba, dakle, tražiti u adaptaciji vanjskih oblika tih bića, nego u ljestvici molekularnih promjena njihove fizičko-kemijske unutrašnjosti, njihovog metabolizma.

Istaknuto s roniocima ukazuje na jednu zanimljivu pojavu. Kod ronjenja u veće dubine (preko 60 metara) često dolazi do pojave tetanija, do narkotičkog stanja, poznatog pod imenom »pijanstva dubina«. A radi se samo o tome da se pod povećanim pritiskom pojavljuju biokemijske promjene u izvjesnim stanicama, a i sokovima tijela. Krv, kod povećanih tlakova, počima u sve većim količinama primati iz zraka dušik, koji se onda u žilama oslobađa u mjehurićima, što dovodi do »plinske embolije«.

Ukratko, pritisak ne predstavlja nikakvo zapreku životu, on samo značajno mijenja metaboliizam živih bića. Prema tome »prilagodavanje« živih bića u velikim dubinama nije u smislu vanjske forme tih bića, nego u ljestvici fizičko-kemijskih promjena.

Očito je da odgovor treba tražiti u balakterijama s muljevitošću tih dubina. Morski kraslavci i crvi proždriju blato što sadrži mikroorganizme i odatle crpu potrebne supstance, da onda — kad na njih dođe red — postanu i sami hrana drugim životinjama. No, od čega žive balakterije?

Na to pitanje profesor Brunn daje ovaj odgovor: to su biljni otpaci, naročito drvo. I stvarno, dubinskim povlačenjem mreža u vijek su se izvukli komadić drva

i dijelci kokosa. I čini se da je gustoća života u velikim dubinama u vezi s količinom drveta što ga sadrže dna tih dubina.

Kako je drvo dospjelo do tih bezdana? U odgovoru, treba u prvom redu imati pred očima, da se najdublje oceanski pomori nalaze blizu kopna. Usred oceana, dubina od 10.000 metara ne bi možda sadržavala drvnih otpadaka.

I tako na kraju izlazi: ako život u dubinama 6 do 7 hiljada metara koristi energiju, vezanu klorofilom morske vegetacije, u vrlo velikim dubinama ti izvori gotovo isključivo zavise od suhozemne vegetacije, što i opet znači od klorofila.

Od čega žive životinje velikih dubina?

Pitanje bi se moglo i ovaklo postaviti: odakle im energija za kretanje i biološke funkcije?

Sasvim je isto i u moru. U površinskim slojevima mora živi biljni plankton, koji direktno ili indirektno hrani svu morsku faunu. U dubinama preko nekoliko metara, sumćane zrake više ne prodiru i tu more ne proizvodi više organske supstancije. U dubljim zonama životinje, dakle, mogu živjeti samo od supstancija što padaju iz površinskih voda (od sićušnih živih bića, otpadaka i leševa tih bića). Neke životinje penju se zbog hrane u površinske slojeve i vraćaju se onda u dubinu, gdje će i same pasti plijetnom drugih životinja.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza
radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica
Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka
Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 120,
za pola godine 240, a jednu
godinu 480 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik